

New Delhi Railway Station – eltévedések

Mennyire más a halk futású, légkondicionált, diplomáciai rendszámú Toyota terepjáróból kibámulni a Janpathra, erre a végtelenül hosszú sugárútra, amin néhány órája még izzadtan, porosan baktattam. Elfut mellettünk az India Kapuja, másik oldalon a kormányzati negyed, átverekedjük magunkat a Circus-ön, a Margon. A forgalom – és a kifejezéssel meg sem közelítem a valóságos helyzetet – kaotikus. Ilyent soha, sehol nem láttam. A Janpath forgalma legkevésbé sem egy alföldi kisváros vasárnap délutáni forgalmához hasonlít. A Nehru tértől a Connaught Place-ig már a pesti Rákóczi útra emlékeztet, de ami itt van, az egyszerűen elképesztő. A szikh sofőröm is – pedig állítólag ők a világ legtapasztaltabb, legjobb gépkocsivezetői – ingatja a fejét. Annak ellenére, hogy nyilván nem kezdő a szakmában. Valamit mormog is kackiás bajusza alatt, lehet, engem szid, hiszen miattam kénytelen itt kínlódni. A hat sávban legalább nyolcsávnyi, fekete füstöt okádó kicsi és óriási jármű; bőgő motorral tolakodnak, szalalomoznak, dudálnak, ordítóznak, hadonásznak. Az autókön külső tükröt nem látsz, legfeljebb a teherkocsik fülkéjének magasában, de horpadt ajtókat, oldallemezeket, lógó lökhárítókat, összetört irányjelzőt annál többet. Inkább állunk, mint megyünk; több gázt szívunk be, mint levegőt. Megfordul a fejemben – hiszen előbb mondta szikhem, csupán másfél kilométer a pályaudvar – hogy útjára bocsátom, gyalog előbb érek a vasúti állomásra. De minek szállnék ki? Ő megfordulni nem tud, én meg elveszíteném a segítségét, amire pedig nagy szükségem lesz a turistairodában. Így megbékélve sorssal, szmoggal, megadóan üldögélek, s várom a helyzet jobbra fordulását. Lesz, ami lesz.

A New Delhi pályaudvar előtti hatalmas parkolóban taxik, riksák, árusok és tömeg.

New Delhi pályaudvar közelében az árusok.

A taknyos orrú, pucér purdétól kezdve a méltóságteljes szikh uraságon át a fahamus testű shaduig (szent ember) mindenféle ember sétál, rohan, hadonászik, kiabál; a vörös turbános teherhordó kulik „hepp-hepp-hepp”-je tapsorkáncént csattog a tömeg feje fölött, ahogy hatalmas pakkjaikkal utat törnek a sűrű embermasszában. Közvetlenül szikhem nyomában araszolok, rémülten markolva nyakamban lógó fekete bőrtarsolyomat, hiszen benne minden földi vagyonom: útlevelem, összes pénzem, igaz, utazócsekkben, még a repülőjegyem is nálam van; valaki még otthon mondta, de az útikönyv is azt tanácsolta, hogy semmi értéket ne hagyjunk a szállodai szobában. Zsebeimben, hál’ istennek, néhány papírsebkeendőn kívül semmi sincs, így azokra nem kell ügyelnem. Ha nem lenne itt kalauzom, bizony, szégyenszemre megfutamodnék. Aliz asszony, igaz, mondta, hogy India népességének nagy része állandóan úton van, de ezt nem hittem volna. Ezeknek a jó embereknek a nagyja talán még itt is lakik. Sarkokban, falak mellett rissz-rossz rongyokba bugyolálva alusznak, másutt kis kempingfőzőkön, vagy valami ilyesmiken étel készül, amott egy fali csapnál egy asszony mos valamit, és egy pillanatra sem csitul a hangorkán, amit már nem is hallasz, hanem minden porcikáddal fizikailag érzékelsz. Hatalmas, vérvörös bételköpések tócsáit kerülgetve törünk utat az emeletre vezető lépcsőhöz, a Tourist Office az első emeleten van.

Forgalmi helyzetkép Delhiből

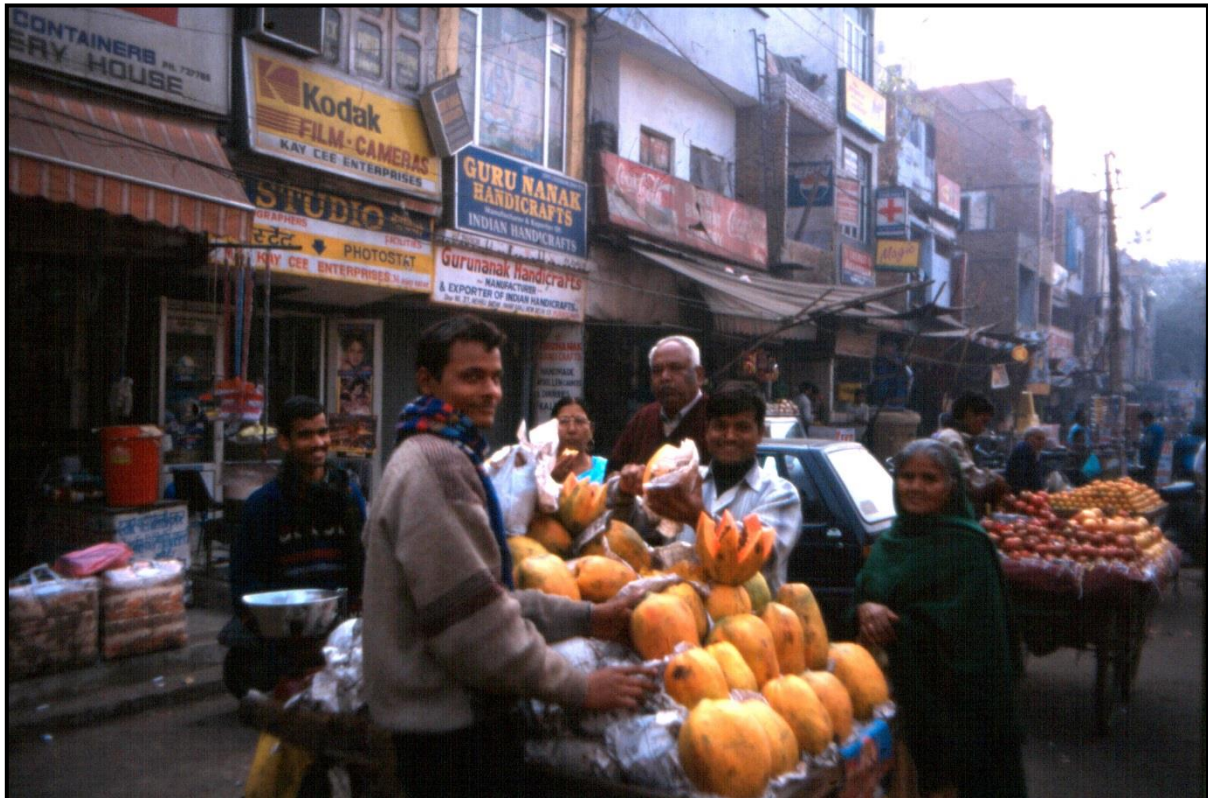
Itt is sok az ember – hát itt mindenki utazik? – de főként turisták: fehér és sárga arcok, csendes nyugalommal várokoznak. A rendszer nem túl bonyolult. Egy nagy asztal mögött ülő, európai ruhába öltözött indus elé kell járulni, elmagyarázni, hová, melyik vonattal és mikor akarsz utazni, dollárban vagy rúpiában szándékszol-e jegyet vásárolni. Kitalálod egy nyomtatványt: korod, neved, nemed, nacionáléd, a vonat száma, neve. Mert itt ám a hosszú járatú vonatoknak neve is van! Én a Rajdhani Expressen – Radzsdaninak ejtik – fogok utazni, AC II. osztályon, ami a calcuttai Howrah pályaudvarig közlekedik. Menetrend szerint hétfőn

este 18 óra 45 perckor indul és másnap délelőtt 10 körül érkezik meg a Howrahra. Nem mondom, tizenhét órát ülök majd vonaton! Másfél óra várakozás és 34 dollár ellenében kezemben a jegy, tenyérnyi kartonpapír, ami feljogosít arra... Pontosan nem is tudom, mire, de egy biztos, kedden délelőtt már Calcuttában leszek.

Újra átverekedjük magunkat – most már kifelé – az állomás épületén. Mindent megköszönök sofőrömmnek, akinek nevét nem tudtam megjegyezni, csak a Szinghet, hiszen minden szikh szingh, azaz „oroszlán” is egyben; még azt is, hogy egészen hazáig, az Ajayig akar szállítani. Tényleg nem akarom már igénybe venni az idejét, késő délután van, nyilván várja otthon a családja. A Main Bazar kapuja pedig itt nyílik, a pályaudvarral szemközt, innen gyalog is hazaérek, valószínűleg előbb, mint kocsival. Mosolyog búcsúzás közben, úgy vélem, ez a megkönnyebbülés mosolya. Hiába, neki is sok lehetett ez a mai nap.

Átvergődöm az úton, persze, nem önállóan. Egy csoporthoz csapódom, ők tudják a helyi közlekedés szabályait, így csak igazodnom kell, és nem utat törnöm.

Itt kezdődik a Main Bazar. Bazár ez a javából, ahol az égardta egy világon mindent lehet kapni. Megfontoltan ismerkedem a helyzettel, nézelődöm, szaglálódok. Ez itt a gyümölcs piacnak tűnik, alma, papaya, banán, dinnye és ananász áll hegyekben az asztalokon,

Main Bazar gyümölcspiaca

meg még ki tudja, mi minden. Sodródok, lökdösnek, élvezettel hallgatom az érthetetlen karattyolást. Taszigálnak a tömegben, mégis élvezettel csodálom a szárikat, dhótikat, pidzsámákat, turbánokat, hallgatom a számomra teljesen érthetetlen nyelvet. Hirtelen hideg fut végig a hátamon, karomon a borzongástól föláll a szőr. Hajlott hátú, vézna, beesett arcú férfi – öreg? fiatal? eldönthetetlen – húz maga után egy aprócska kerekű tragacsot, amin egy hosszú szakállú emberroncs kucorog. Szakálla a köldökéig ér, mocskos rongyokba van bugyolálva, lába nincs, és ujj nélküli, úgy vélem, lepra-rágta kezeit nyújtogatja felém: koldul a szerencsétlen. Riadtan kapom el róluk pillantásomat, gyomorforogató a látvány. Eddig abban a hitben éltem, hogy Calcuttában, Teréz anya telepén gyűjtik össze az ebben a kórban

szenvedőket, s lám, most a főváros szívében botlok egybe bele. Iszonyodva nyújtom meg lépteimet, szinte futok, úgy igyekszem minél távolabb kerülni tőlük. Nem a betegségtől, a látványtól menekülök. Nem is nézem: hová, merre, csak kerüljek minél messzebbre! Azt veszem észre, hogy egy kihalt utcában inalog, fogalmam sincs, merre járok. Úgy megriasztott a két koldus látványa, hogy alaposan eltévedtem. Az útikönyv hátuljából ki nyiszabolt, igencsak elnagyolt várostérkép sincs segítségemre, hiszen nincsen kiindulási pontom, amit beazonosíthatnék a térképlapon. Annyit tudok, hogy a Main Bazarban vagyok. Valahol. Még egy nyomorult riksa sem téved ide, amivel elvitethetném magam az Ajayig, pedig máskor lépten-nyomon ott keveregnek körülöttem, ha kell, ha nem.

- Rikszá, ször, rikszá? – rikoitoznak reménykedve. Most bezzeg egy sincs. Visszafordulni nincs kedvem, hát megyek tovább az orrom után, kissé lúdbőrösen. Elég kellemetlen érzés eltévedni egy tízmillió indiai nagyvárosban, ki tudja, még valahol lekapják a nyakamból a tarsolyomat, benne minden vagyonom, aztán nézhetek. Most már mindegy – gondolom – lesz, ami lesz, s úgy pislogok körbe siettemben, mint miskolci kocsonyában a béka. Igencsak meg is izzadok, mire kiérek egy forgalmas útra. Valahogy ismerősnek tűnik. Ohohohó, ez a Panchkuin Marg, innen egy köpésre van az a kis terecske a hindu templommal, ahol reggel kijöttem a Bazarból! Végre helyen vagyok, megtaláltam magamat mind a városban, mind a térképen. Mint egy elhasznált ruhadarabot, úgy dobom le magamról az aggodalmat, ijedtséget, félszt.

Persze, aznap még egyszer eltévedek, és ez most sokkal érdekesebb, mint a délutáni eltévedés, mivel öreg este van. Vacsora után kedvem szottyan bóklászni a Bazarban. Ismerkedni a delhi éjszakával. Izgatja a fantáziámat az a kis hindu templom, és persze, a környéke. Minden gond nélkül meg is találom, még büszke is vagyok magamra: no, lám, az indiai Livingstone! Zebuk kérődznek a csenevész fácskák alatt. Ezek nem szentek, csak olyan hétköznapi gyalog zebuk. Egy darabig hallgatom a templomból kihallatszó zsolozsmázást, majd találomra elindulok valamerre, megbámulom az üzletek árukészletét, hallgatom a hindu beszédet. Itt a boltok távolról sem olyanok, mint otthon. Nincsen ajtó, kirakat, egyenesen belátsz az üzletbe, ahol a tulaj a földön üldögél, és várja a vevőt. Egy száribolt előtt báméskodom hosszasan. Két asszony van bent, a tulaj a segédjével szedi le a polcokról a gyönyörű selyem szárikat, terítik ki a nők elé. Legalább húsz, szebbnél szebb szári borítja már a szőnyeget, nagyban megy az alku. Nem várom meg a vásárlás végét, nincs hozzá türelmem, inkább elindulok valami furcsa, kellemes szag után. Sűrű palacsintatészta-félét csorgat a sütő ember a gyöngyöző, forró olajba. Pillanatok alatt pirosra sül a tekergőző tészta, kikapja az olajból, megszórja, gondolom cukorral, s máris veheted, eheted. A csuda vigye el, nem merem megkóstolni. Olyan sok hülyeséget olvastam, hallottam már mindenfajta gyomorrontásról, hasmenésről, koleráról, hogy csak a szememmel merem falni ezt az ételt. Másutt banánlevél tányérból esznek valami különlegesen kellemes fűszerillatú rizses ételt, nyálam csorran az illatára. No, elég a gyomorkorgatásból, ideje visszamennem a szállásomra. Itt lesz nem messze a templom, mellette balra kell fordulnom, s néhány száz méterre az Ajay. Igen ám, de hol a templom? Hát az nincs. Vadidegen a környék, most aztán lövésem sincs arról, hol lehetek. Ám nem kell a délutáni idegbaj, leállítok egy rikszát.

- Mennyiért viszel el az Ajay Guest House-ba? – kérdezem.

- Húsz rupi – vigyorog ő.

- Gyerünk – mondom, aztán alig két perc múlva nem csodálkozom azon, hogy vigyorgott a pacák. Ennyi volt ugyanis az út a szállóig. Lehettem olyan kemény nyolcszáz méterre az Ajaytól. No, lám, az indiai Livingstone...

De, hogy tovább erősítsem livingstone-i hírnevem, el kell mondanom azt is, hogy nem csupán térben, de időben is eltévedtem. Nem lebecsülendő teljesítmény, ha azt vesszük alapul, hogy adott minden, ami segítségével tájékozódni tudjak az eseményekben. Hiszen minden este a dátum és a hely feltüntetésével naplót írok. Van naptáram, amiben karikázgatom az eltelt napokat. Kezemben a vonatjegy, amin fel van tüntetve az indulás időpontja: december 18, 18

óra 45 perc. A vonat száma és neve: 2301, Rajdhani Express. Ám, mindettől függetlenül vasárnap, délután 4 órakor kijelentkezem az Ajay Guest House-ból, és súlyos hátizsákkal megterhelve kiballagok a New Delhi Railway Stationre, mivel a parkolóban lakatot, láncot kell még vásárolnom. Ez, mármint a lakat és lánc vásárlása, magyarázatot követel. Itthonról olyan információkkal jöttem el, hogy úti pakkom védelmében a vonaton láncsal kell valami szilárd alkatrészhez lakatolni a hátizsákot, el ne lopják menet közben. Az ugyan meg sem fordult a fejemben, hogy ki az a bolond tolvaj, aki tőlem lopni akarna? Hiszen csak rám kell nézni! Igen valószínűtlen, hogy éppen én cipelem a Nagymogul gyémántot a zsákom mélyén... Mindegy, ezt a jóindulatú tanácsot kaptam, meg is fogadom, nehogy utóbb az a vád érjen, hogy „lám, mi megmondtuk, te voltál az ostoba!” Meg is veszem, van vagy másfél méter a lánc, és szép, sárgán csillogó, tenyéryi a lakat. Most már nyugodtan hajthatom álomra a fejemet a vonatban, biztonságban van a cókóm. A pályaudvar csarnoka mit sem változott az elmúlt napokban: tömeg, hangzavar, hordárok, szagok, por és piszok. Az utastájékoztató tábla közelében álldigálok, hiszen azt nem tudom, hová fog beállni a vonatom. Lesnem kell az információt, mivel itt nyolc peronról, a tizenhat vágány bármelyikéről indulhat. Pörögnek is a lapok a táblán: Hyderabad, Jaipur, Mumbai, Jammu nevei jelennek meg, majd Calcutta is, de nem egyezik a szám sem, az indulás ideje sem. Ez a 2302-es vonat és 17 óra 15 perckor indul. Mi van? Előkapom a jegyet, ez bizony nem az én Rajdhanim. Indul egy másik is fél óra múlva? Trappolok az információhoz, ő bizony nem tudja, menjek az utastájékoztatóhoz. Nagy nehezen elmagyarázom, mi is a gondom. A vasúti elkéri a jegyemet, hosszasan tanulmányozza, majd vigyorogva visszaadja.

- Te nem utazol ma, sir – mondja.

- Nem? Miért? – kérdezem kissé riadtan.

- Mert a jegyed holnapra szól – jön a kuncogó válasz.

- Hé, nem hétfő van ma? – méltatlankodom.

- Nem bizony! Sunday is today, all day – kacag most már a rovasomon.

- Micsoda hülye vagyok! - nevetek én is. Mit tehetek egyebet?

Visszaballagok az Ajayba. A portás kikerekedett szemekkel néz rám.

- Visszaérkeztem Calcuttából. Van egy szabad szoba fürdőszobával? – kérdezem nagy komolyan.

- Elnéztem a napot – magyarázom az értetlen embernek – csak holnap utazom.

Egyikünk sem bírja tovább a komolyságot. A régi szobámat kapom vissza. Azóta kitakarították. Nem vált kárára.